

Kim był Zheng He,

Piotr Chodak
dla Chiny to Lubię, 2019

admirał dawnych Chin

Fot.1. Zheng He

Zheng He był chińskim admirałem, który prawie 100 lat przed Krzysztofem Kolumbem podróżował ze swoją ogromną flotą, daleko poza granice Chin.

Życie Zheng He

Ten znany żeglarz był nie tylko admirałem chińskiej floty. Urodził się w muzułmańskiej rodzinie jako Ma He, a w czasach dynastii Ming był eunuchem dworskim. Od cesarza Yongle przyjął nazwisko Zheng. Miał starszego brata i cztery siostry. Choć był muzułmaninem, to swoje podróże zawsze oddawał opiece Tianfei (bogini żeglarzy i marynarzy). Historycy uważają, że mógł mieć mongolsko-arabskie pochodzenie i mógł mówić po arabsku.

Zheng He został schwytany przez atakującą armię Ming w Yunnan w 1381 roku. Wykastrowany, miał służyć księciu Yan, który został potem cesarzem Yongle. Zyskał duże zaufanie w oczach młodego księcia, walcząc u jego boku i broniąc kraj przed Mongołami. Otrzymał odpowiednie wykształcenie w Beiping (dawny Pekin).

Wzrost znaczenia na dworze cesarskim

Podczas chińskiego nowego roku 11 lutego 1404 r. cesarz Yongle nadał Ma He nazwisko „Zheng”, ponieważ wyróżnił się podczas obrony miejskiego zbiornika Zhenglunba przed siłami cesarskimi w oblężeniu Beiping w 1399 r. W imieniu cesarza, w ciągu trzech dekad odbył siedem podróży, handlując, gromadząc hołd dla Chin na Oceanie Spokojnym oraz Oceanie Indyjskim. Odwie-

dził Azję Południowo-Wschodnią, Azję Zachodnią, a nawet wschodnie wybrzeża Afryki. Choć Zhang He podróżował prawie sto lat przed Kolumbem, to jednak nie dopłynął do Ameryki. Jego flota dopłynęła do innych rejonów świata, ale jej wielkość była rekordowa w skali świata. Jego największe statki, tak zwane Baochuan do dziś mają miano największych statków drewnianej konstrukcji.

Dalekie wyprawy

W 1405 roku odkrywca wyruszył w pierwszą wyprawę. Towarzyszyło mu 27 800 ludzi na 317 okrętach. Flota dotarła do portowego miasta Kalikat na Półwyspie Indyjskim. Choć wyprawa ta nie była niczym odkrywczym, ponieważ korzystała z wytyczonych wcześniej szlaków. Służyła jednak budowaniu potęgi wizerunkowej chińskiego cesarza. Podczas tego rejsu Chińczycy interweniowali militarnie i walczyli z piratami. Z podróży do Chin przywoził takie nowości jak strusie, zebry, wielbłądy czy kość słoniową. Raz wraz z powrotem admirała w Chinach pojawiła się żyrafa. Wzięto ją za qilina. Było to mityczne zwierzę z mitologii chińskiej. W literaturze zachodniej nazywane chińskim jednorożcem. Pojawienie się qilina uważane było za dobry znak, symbol łaski Niebios. Qilin ukazywał się bowiem tylko tam, gdzie ludzie żyli uczciwie i panowała harmonia.

Fot.2. Qilin

Bezwzględnie tłumił piratów, którzy od dawna nękali wody Chin i Azji Południowo-Wschodniej. Pokonał Chen Zuyi, jednego z najbardziej przerażających i szanowanych pirackich kapitanów i zawrócił go do Chin na egzekucję.

Zheng He prawdopodobnie zmarł podczas ostatniej podróży swojej floty. Chociaż ma grób w Chinach, to stoi on pusty. Admirał został pochowany na morzu.

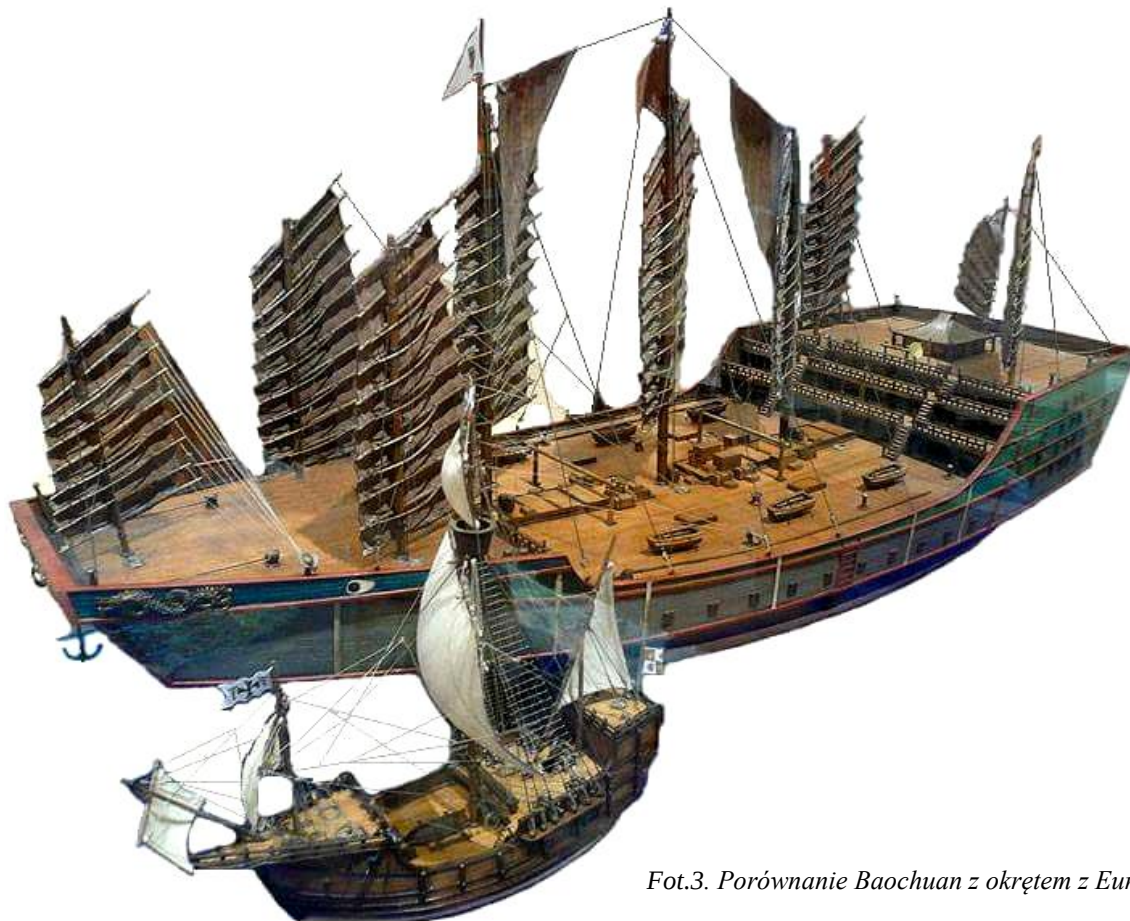
Przemierzyliśmy ponad 100 000 li ogromnych przestrzeni wodnych i ujrzyliśmy w oceanie ogromne fale, takie jak góry wznoszące się na niebie, i patrzyliśmy na barbarzyńskie obszary daleko ukryte w niebieskiej przezroczystości oparów światła, podczas gdy nasze żagle wzniosły się rozwinięte jak chmury w dzień i w nocy, kontynuowały swój bieg [tak szybko] jak gwiazda, przemierzając te dzikie fale, jakbyśmy kroczyli publiczną arterią.

Zheng He

Lista wszystkich wypraw Zheng He

- **1 wyprawa (1405-1405)** – Czampa, Jawa, Palembang, Malakka, Samudera (na Sumatrze), Aru, Lambri (w dzisiejszym Aceh), Cejlon, Kollam, Kalikat
- **2 wyprawa (1407-1409)** – Czampa, Jawa, Syjam, Malakka, Samudera, Aru, Lambri, Cejlon, Koczin, Kollam, Kalikat
- **3 wyprawa (1409-1411)** – Czampa, Jawa, Malakka, Samudera, Galle na Cejlonie, Kollam, Koczin, Kalikat

- **4 wyprawa (1413–1415)** – Czampa, Jawa, Palembang, Malakka, Samudera, Aru, Lambri, Cejlon, Kalikat, Malediwy, Bitra, Ormuz
- **5 wyprawa (1416–1419)** – Czampa, Pahang, Jawa, Palembang, Malakka, Samudera, Lambri, Cejlon, Koczin, Kalikat, Shaliwanni (prawd. Kannanur), Lakszadiwy, Lasa (prawd. Al-Mukalla), Aden, Zufar, Ormuz, Mogadiszu, Baraawe, Malindi
- **6 wyprawa (1421–1422)** – większość powyższych: prawdopodobnie jedna eskadra odwiedziła kraje Półwyspu Indyjskiego, druga Afryki Wschodniej; w drodze powrotnej także Tajlandia
- **7 wyprawa (1430–1433)** – Czampa, Jawa, Surabaya, Palembang, Malakka, Sumatra; następnie podział flot, które odwiedziły Cejlon, Mogadiszu, Baraawe, Nikobary, Andamany, Kollam, Koczin, Kalikat, Ganbali (prawd. Coimbatore), Ormuz, Lasę, Aden, Tajlandię

Fot.3. Porównanie Baochuan z okrętem z Europy

Baochuan

Nierozerwalnie z odkrywcą związane są ogromne statki znane jako Baochuan. Okręty te transportowały sztab floty, zapasy żywności i najcenniejsze towary. W 1962 w Nankinie archeolodzy odkryli pozostałości mingowskiej stoczni, a w niej kolumnę od steru wysoką na 11 m. Na podstawie wymiarów steru, długość statku oceniono na 120-160 m, a szerokość na ok. 40-50 m, co czyniłoby je największymi jednostkami drewnianymi w historii.

Baochuany były szczytowym osiągnięciem chińskich szkutników, którzy budowali wielomasztowe, kilkudziesięciometrowe jednostki już za czasów dynastii Song i Yuan. Po zmianie rządów, flota Zheng He została rozmontowana, okręty z czasem się zniszczyły, a administracyjny zakaz budowy statków większych niż jednomasztowe spowodował utratę wiedzy potrzebnej do konstrukcji takich jednostek.